

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
7544-07

meddelad i Stockholm den 30 mars 2010

KLAGANDE

Convivium Strix Restaurang Aktieföretag

Ombud: AA

Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare

Sveavägen 25

111 34 Stockholm

MOTPART

Stockholms kommun

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens tillståndsutskott

Ombud: Stadsadvokat Anna Lindén

Stadsledningskontoret

Juridiska avdelningen

105 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 26 november 2007 i mål nr 1137-07,
se bilaga

SAKEN

Serveringstillstånd enligt alkohollagen

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med upphävande av underinstansernas avgöranden undanröjer Regeringsrätten
den varning som meddelats bolaget.

Dok.Id 88209

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Convivium Strix Restaurang Aktiebolag (bolaget) yrkar att Regeringsrätten, med ändring av kammarrättens domslut, ska upphäva beslutet om varning och anför bl.a. följande. Det har inte skett någon servering på bolagets uteservering efter den tillåtna serveringstiden till kl. 22.00. Den omständigheten att det har befunnit sig gäster där efter kl. 22.30 utan att dessa serverats efter den tillåtna serveringstiden utgör ingen överträdelse av alkohollagen (1994:1738), AL, då bolagets serveringstillstånd inne i restaurangen medger servering till kl. 01.00. Serveringstillståndet är inte förenat med något särskilt villkor avseende utrymningstid på uteserveringen. – Bolaget har tolkat 6 kap. 4 § andra stycket AL på samma sätt som Statens folkhälsoinstitut. För det fall att Regeringsrätten skulle finna att denna tolkning är felaktig måste oklarheten i och svårigheten att tolka bestämmelsen av rättssäkerhetsskäl medföra att överträdelsen inte ska föranleda ett ingripande enligt alkohollagen. En tillståndshavare som har samma uppfattning som den nationella tillsynsmyndigheten på alkoholområdet avseende tolkningen av en bestämmelse kan inte rimligen lastas för en överträdelse. Att det vid ett enstaka tillfälle fanns gäster på bolagets uteservering ca 25 minuter efter tillåten tid kan inte utgöra tillräckliga skäl för återkallelse av bolagets serveringstillstånd och därmed inte heller för meddelande av varning.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens tillståndsutskott bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Bestämmelsen i 6 kap. 4 § andra stycket AL måste hänföras till den serveringstid som gäller enligt serveringstillståndet. Om en begränsad serveringstid gäller för restaurangens uteservering, vilket det som regel gör, är det således 30 minuter efter den tiden som uteserveringen ska vara utrymd, dvs. kl. 22.30 i förevarande fall. – Främsta syftet med 6 kap. 4 § andra stycket AL är att alkoholpolitiska olägenheter och störningar av närboende ska upphöra inom rimlig tid. För det fall att utrymning av uteserveringarna ska ske först 30 minuter efter utgången av serveringstiden för restaurangens inomhuslokal leder detta till att det för alla redan beviljade serveringstillstånd med uteservering är tillåtet för restaurangens gäster att vistas på uteserveringen fram till många gånger sent på natten eftersom många har beviljad serveringstid för inomhuslokalerna fram till kl. 01.00, 03.00 eller 05.00. Detta kommer i sin tur att

Mål nr
7544-07

medföra en mångfald av klagomål från kringboende på grund av störningar. Vidare blir det omöjligt att kontrollera att uteserveringens serveringstid hålls. Gäster kommer att kunna sitta på uteserveringen flera timmar efter serveringstidens utgång och dricka och det kan hävdas att beställningen har gjorts före serveringstidens utgång. – På alla tillståndsbevis, inklusive det nu aktuella, anges uttryckligen respektive serveringstid samt att serveringslokalerna ska vara utrymda senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Om inte bestämmelsen i 6 kap. 4 § andra stycket AL ska tolkas som att uteserveringen ska vara utrymd kl. 22.30 är detta i vart fall ett villkor för serveringstillståndet genom det som är angivet i tillståndsbeviset. – Bolaget har underlåtit att utrymma uteserveringen senast 30 minuter efter dess serveringstids utgång, vilket utgör grund för återkallelse av serveringstillståndet enligt 7 kap. 19 § AL. Särskilda skäl för att i stället meddela varning har dock ansetts föreligga.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten noterar inledningsvis att bolaget inte längre synes bedriva restaurangverksamhet på det aktuella serveringsstället. Bolaget får dock anses ha ett berättigat intresse av att ändå få beslutet om varning prövat.

Enligt 6 kap. 4 § andra stycket AL ska serveringsställe vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Enligt 7 kap. 5 § tredje stycket AL får tillståndsmyndigheten i samband med beslut om serveringstillstånd eller senare meddela de villkor som behövs.

Frågan i målet är om bestämmelsen i 6 kap. 4 § andra stycket enbart tar sikte på serveringsstället som sådant – dvs. utrymning 30 minuter efter restaurangens sluttid – eller om den ska tolkas så att den även innebär krav på att en uteservering med tidigare sluttid än serveringsstället i övrigt ska utrymmas inom 30 minuter efter den tidens utgång.

Den aktuella bestämmelsen har i så gott som oförändrat skick förts över från 47 § i den tidigare gällande lagen (1977:293) om handel med drycker (det tidigare

Mål nr
7544-07

tillägget ”stängningstid” har inte tagits med i AL). Efter vad Statens folkhälsoinstitut uppgett i sitt yttrande till kammarrätten tillämpades den äldre bestämmelsen så att den tog sikte på restaurangens sluttid för servering och att sålunda en särskild föreskrift krävdes för att en annan tid för utrymning skulle gälla för eventuell uteservering.

Den tolkningsfråga som är aktuell i målet har inte berörts i det utredningsarbete som föregått AL (SOU 1985:15 Handel med alkoholdrycker s. 158 och SOU 1993:50 Serveringsbestämmelser s. 128 f.) och inte heller i propositionen till AL (prop. 1994/95:89 s. 97 f.).

Regeringsrätten gör följande bedömning.

Med serveringsställe avses alla lokaler som används för den aktuella rörelsen, medan begreppen serveringslokal eller serveringsutrymme avser den del av serveringsstället där alkoholservering är tillåten (prop. 1994/95:89 s. 65). Villkor enligt 7 kap. 5 § tredje stycket AL kan bl.a. avse särskilda villkor för utomhusservering (a. prop. s. 101).

Regeringsrätten delar Statens folkhälsoinstituts uppfattning att det inte finns något klart stöd i AL eller dess förarbeten för att tolka 6 kap. 4 § andra stycket på annat sätt än att den avser serveringsstället som sådant och den sluttid som gäller för detta och således inte olika serveringslokaler inom serveringsstället med mera begränsade serveringstider. Bestämmelsen är vidare av betungande karaktär och överträdelse kan leda till sanktioner i form av återkallelse av serveringstillståndet eller som i detta fall varning. Den bör därför tolkas restriktivt och inte utsträckas utöver sin ordalydelse. Det innebär att tidigare utrymning av uteservering än av serveringsstället i övrigt bara kan krävas om tillståndsmyndigheten uppställt ett uttryckligt villkor om detta.

Bolaget har alltså inte gjort sig skyldigt till överträdelse av 6 kap. 4 § andra stycket AL.

Mål nr
7544-07

Tillståndsutskottet har i Regeringsrätten gjort gällande att det i vart fall varit ett villkor för bolagets serveringstillstånd att uteserveringen skulle vara utrymd senast kl. 22.30 samt gett in bolagets tillståndsbevis. I detta anges under rubriken Serveringstider att ”serveringslokalerna ska vara utrymda senast 30 min. efter serveringstidens utgång” samt under rubriken Villkor endast att ”detta tillståndsbevis ska anslås på väl synlig plats i lokalen”.

Regeringsrätten finner inte att det nu anförda visar att bolaget överträtt ett villkor för serveringstillståndet. Bolagets överklagande ska därför bifallas.

Susanne Billum

Peter Kindlund

Lennart Hamberg

Henrik Jermsten

Olle Stenman

Ingela Hofvander
Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd. II

Föredraget 2010-03-10